

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2019. gada 26. martā

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrība ar ierobežotu atbildību “ONDO” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 30/2019),

konstatēja:

1. No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt 2018. gada 4. oktobra likuma “Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā” 1. panta pirmo daļu (turpmāk arī – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un 105. pantam.

2. Ar 2018. gada 4. oktobra likuma “Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā” 1. panta pirmo daļu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta 2.³ daļa izteikta šādā redakcijā:

“(2³) Par šā panta 2.² daļā minētajām prasībām neatbilstošām uzskata tādas kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kuras pārsniedz 0,07 procentus dienā no kredīta summas. Kredīta kopējo izmaksu ierobežojumu patērētājam nepiemēro tādiem patērētāju kreditēšanas līgumiem, kurus noslēdzot kredīta devēja glabāšanā kā nodrošinājums nododama kāda lieta un saskaņā ar kuriem patērētāja atbildība ir ierobežota tikai ar iekļāto lietu.”

Savukārt Patērētāju tiesību aizsardzības likuma pārejas noteikumi papildināti ar jaunu 34. punktu, nosakot, ka likuma 8. panta 2.³ daļas jaunā redakcija stāsies spēkā 2019. gada 1. jūlijā.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam tiesības iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai ir personai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu pamatot.

6.1. Pieteikuma iesniedzēja uz licences pamata ir ieguvusi tiesības veikt konkrēta veida komercdarbību – sniegt patērētāju kreditēšanas pakalpojumus – Latvijas Republikā uz nenoteiktu laiku. Pieteikumā norādīts, ka ar apstrīdēto normu tiek aizskartas Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 1. un 105. pantā noteiktās pamattiesības, jo šī norma ierobežo iespēju saņemt pienācīgu kapitāla lietošanas maksu par tās

izsniegtajiem aizdevumiem. Proti, ar apstrīdēto normu tiek noteikts ierobežojums maksimālajai procentu likmei dienā no aizdevuma summas.

6.2. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka pamattiesību aizskārums var būt arī nākotnē sagaidāms (sk., piemēram, *Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punktu*). Tomēr nākotnē sagaidāms aizskārums var būt pamats lietas ierosināšanai un izskatīšanai pēc būtības tikai tādos gadījumos, kad likumā paredzētās nelabvēlīgās sekas, kas personai iestātos tiesību normas piemērošanas gadījumā, radītu tai būtisku kaitējumu (sk. *Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 23.2. punktu*).

Pieteikumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārums sagaidāms nākotnē, tas ir, pēc Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 8. panta 2.³ daļas jaunās redakcijas spēkā stāšanās 2019. gada 1. jūlijā.

Konstitucionālajā sūdzībā ir ietverts pamatojums tam, ka apstrīdētā norma pēc tās spēkā stāšanās tiks piemērota attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju kā patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju. Pieteikuma iesniedzēja ir gan juridiski, gan ekonomiski pamatojusi, ka apstrīdētā norma būtiski samazinās tās ienākumus un tādējādi liegs iespēju turpināt komercdarbību izvēlētajā jomā. Tādējādi pieteikumā ir sniegts pamatojums tam, ka apstrīdētā norma nākotnē varētu radīt Pieteikuma iesniedzējai būtisku kaitējumu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Ņemot vērā to, ka pamattiesību aizskārums Pieteikuma iesniedzējai varētu rasties nākotnē, uz pieteikumu nav attiecināmas Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā un ceturtajā daļā noteiktās prasības.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1. un 105. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par 2018. gada 4. oktobra likuma “Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā” 1. panta pirmās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 105. pantam” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību “ONDO” pieteikuma (pieteikums Nr. 30/2019).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2019. gada 27. maijam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova